

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniuersa Theologia Scholastica, Speculatiua, Practica

Ad methodum S. Thomæ, quatuor Tomis comprehensa

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1626

IX. De missione diuinarum personarum, an scilicet, quæ, à quibus, ad quid, & qua[n]do mitta[n]tur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72856)

sed principium Quod, identificatum cum principio Quo; eo modo, quo dicere solemus, Petrus seipso trahit nauem, ut bene etiam Vasquez disp. 151. c. 5. quicquid nonnulli Thomistæ eam propositionem absolutè falsam existimauerint.

DVBIVM IX.

De missione diuinarum personarum: an scilicet, quæ, à quibus, ad quid, & quando diuina persona mittantur.

S. Thom. 1. p. q. 43. aa. 8.

1 **N**on est sermo de missione, qua Deus nonnunquam creaturas aliquas præcipuè intelligentes, (aut etiam ipsum Christum Dominum secundum humanitatem) ad certum quendam effectum solet mittere & destinare; sed de missione, qua ex ipsis diuinis personis, ut in natura diuina subsistentibus, vna ab alia mittitur: quam rem sequentibus assertionibus cum S. Thoma loc. cit. commodè hoc loco explicamus; quandoquidem hæc missio per modum proprii & notionalis prædicati certas etiam tantummodo personas concernit.

2 **A**ssertio I. Mittere ac mitti conuenit diuinis personis. Ita S. Thomas cit. q. 43. art. 1. & Theologi omnes cum Magistro in 1. d. 15. & est de fide. Patet manifestè ex Scripturis assert. 4. inferius citandis. Ratio patebit ex assert. sequenti.

3 **A**ssertio II. Missio hæc non est secundum imperium; nec secundum consilium; vel preces, aut nudam voluntatem mittentis; nec omnino secundum processionem localem; sed secundum substantialem originem vnius personæ diuinæ ab alia. Ita S. Thomas ibidem ex communi, vbi cum dixisset, nomine missionis significari habitudinem missi tum ad mittentem, tum ad terminum ad quem mittitur, subiungit; *Per hoc autem, quod aliquis mittitur, ostenditur processio missi à mittente; vel secundum imperium, sicut Dominus mittit seruum, vel secundum consilium, ut si consiliarius mittere dicatur regem ad bellandum; vel secundum originem, ut si dicatur, quod flos emittitur ab arbore, &c.* Et denique concludit, missionem diuinæ personæ non conuenire, nisi secundum quod importat ex vna parte processionem originis à mittente.

4 **R**atio est manifesta. Quia mitti per imperium solum conuenit inferiori, respectu superioris: mitti per consilium ei solum, qui erroris & directionis est capax; quia imperans est maior, & consiliarius est sapientior, inquit S. Thomas ad 1. mitti per preces solum est eius, qui non est in plena potestate mittentis; mitti denique per nudam voluntatem non conuenit, nisi ei, qui ex vi alienæ voluntatis, absque naturali dependentia siue subordinatione facit aliquid; è quibus nihil diuinæ personæ per respectum ad alteram mittentem conuenire potest; non solum quia omnes inter se æquales sunt, sed etiam quia vna persona ex vi alterius facere, quicquam alia ratione non potest, nisi quatenus

vna accepit esse & operari ab alia, quod fit per processionem æternam. Denique nulli personæ diuinæ conuenit moueri localiter; ea enim sicut non incipit esse, vbi prius non fuerat: ita nec desinit esse, vbi fuerat, ut rectè S. Thomas ibid. ad 2.

5 **A**ssertio III. Duo ergo requiruntur ad hoc, ut vna persona diuina mittatur ab alia; primum, ut persona missa à mittente procedat; alterum, ut ex vi personæ mittentis, nouo modo alicubi esse vel operari incipiat. Ita S. Thomas cit. a. 1. Durandus in 1. d. 15. q. 3. alijque Theologi, speciatim Gregorius de Valentia q. 17. punct. 1. Molina, & Thomistæ recentiores cõmuniter cit. q. 43. n. 1. Vasquez disp. 170. c. 2. Suarez lib. 12. c. 1. 2. & 3. Nec dissentit Caietanus cit. q. 43. a. 1. & Ferrariensis 4. cont. gent. c. 23. qui docent, missionem proprie significare æternam processionem, connotato nouo modo existendi in creatura; tametsi addant, missionem latiori significatione & improprie accipi posse, pro sola manifestatione temporalis.

6 **Q**uanquam sanè olim quidam aliter hac de re doecerunt. Primo enim fuerunt, qui solam originem, seu processionem personæ missæ ab alia, nomine missionis significari existimantes, dixerunt personam vnã ab alia ab æterno mitti. Ita refert Magister in 1. d. 15. sed manifestè refelluntur ijs Scripturæ testimonijs, quibus eam missionem fieri in tempore probabimus assertione 7. Deinde fuerunt alij, qui dixerunt, missionem nihil aliud esse, quam operationem alicuius temporalis effectus, per quem aliqua persona fiat manifesta; quare etiam mitti vnã personam dixerunt tum à se, tum ab alia quacunq; etiam si ab ea non procedat, saltè si alioqui à quacunq; persona procedat. Ita Magister in 1. d. 15. Bonaventura d. 15. part. 1. quæst. 2. & 4. Sanctus Thomas olim in 1. d. 15. quæst. 3. art. 1. Scotus d. 14. q. 1. Gabriel q. 1. Marfilus in 1. q. 18. a. 1. 2. 3. & 4.

7 **S**ed probatur assertio, autoritate Scripturæ; in qua nunquam persona aliqua mitti ab alia dicitur, nisi quæ ab eadem procedit, ut dicitur assert. 4. excepta missione Filij secundum humanam naturam, de qua non est sermo, ut dictum. Deinde huc pertinet illud Ioann. 16. v. 28. *Credidistis quia à Deo exiui. Exiui à Patre, & veni in mundum.* Quo loco per voculam *Exiui*, significatur exitus & processio Filij æternæ à Patre; per voculam autem *Veni*, terminus ad quem, puta operatio, seu nouus existendi modus; nomine missionis itidè denotatus.

8 **I**dem probatur ex SS. Patribus. Idenim planè sentit Hilarius lib. 9. de Trinit. vbi de missione Filij, in quantum diuina persona est, agens, ait: *A Patre in hunc mundum venerat, quia à Deo exierat. Nam ut naturam suam in exitione significasse intelligeret, subiicit, se à Patre venisse; cum per id à Patre exierit, quia à Deo (per æternam generationem) exierit, exiitio eius à Deo, absolutè nauitas est, quam paterni nominis professio est consecuta.* Et lib. 8. de Trinit. docet, Spiritum sanctum mitti à Filio, nihil aliud esse, quam ab illo accipere.

9 **I**tem Cyrillus lib. 12. Theauri cap. 5. ait. *Missum se Filium à Patre dicit non mutatione locorum, sed sicut calorem ab igne, vel splendorem à lumine.*

10 **I**dem significat Augustinus l. 3. cont. Maximinũ cap.

cap. 14. ubi dicit; *Misio non est inaequalitas substantiae, sed ordo naturae.* Et lib. 4. de Trinit. cap. 20. ait: *Filius mittitur, non quia minor, sed quia emanatio quaedam claritatis Dei sincera.*

Idem habet Gregorius homil. 26. in Euang. cum ait: *Quamuis mitti, etiam iuxta naturam diuinitatis possit intelligi; eoenim ipso à Patre Filius mitti dicitur, quo à patre generatur. Nam Spiritum quoque sanctum, qui cum sit aequalis Patri & Filio, non tamen incarnatus est, eisdem se filius mittere perhibet, dicens: Cum venerit paracletus, quem ego mittam vobis à patre. Si enim mitti solum incarnari deberet intelligi, sanctus proculdubio spiritus nullo modo diceretur mitti, qui nequaquam incarnatus est: sed eius misio ipsa processio est, quae à Patre procedit & Filio.* Idem habet Beda lib. 2. homil. 2.

Ratio est. Quia de ratione missionis, qua quis ab alio mittitur, generatim est, ut missus ex vi mittentis, quocunque modo aliquid faciat, vel alicubi sit; quod ut assert. 2. dictum, fieri non potest inter diuinas personas, nisi quatenus per originem vna ab altera esse & operari accepit. Accedit, quod omnis misio, saltem cum efficax est, consequenter annexam habet processionem, secundum quam persona missa à mittente aliquo modo procedat ad aliquid: talis autem processio in diuinis personis locum non habet, nisi secundum ordinem & processionem originis, ut assert. 2. dictum. Ergo, &c.

Quia tamen de ratione missionis est, non solum exitus, siue processio ab altero, sed etiam terminus, ad quem quis mitti dicitur; & quia etiam misio, de qua agimus, temporalis est, ut videbimus, idcirco misio haec etiam requirit, ut persona missa ex vi personae mittentis nouo modo alicubi esse, vel operari, adeoque manifestari incipiat; quod non nisi in tempore fit, ut patet. Sic enim Filius Dei missus in hunc mundum assumpta humanitate, nouo modo esse incipit. Sic Spiritus sanctus ad B. Virginem & Apostolos missus, nouo modo in illis operari & manifestari cepit.

Quo fit, ut misio haec nihil sit aliud, quam origo seu processio personae missae à persona mittente, connotans simul effectum temporalem, in quo ex vi personae mittentis, persona missa manifestare se nouo modo incipiat: tamen si alioqui effectus ille personis omnibus communis sit, ut cum S. Thoma & Durando locis citatis, rectè Vasquez, Suarez, & alij citati. Vnde Augustinus lib. 4. de Trinitat. cap. 20. *Non eo ipso, inquit, quod de patre natus, missus dicitur Filius; sed vel eo, quod apparuit huic mundo verbum caro factum, vel quod ex tempore cuiusque mente percipitur, sicut scriptum est, Mitte illam, ut tecum sit, & tecum laboret.* Sap. 7. Ex quibus etiam colligitur, missionem a liquid notionale esse, ut rectè Vasquez disput. 170. cap. 3.

Nec obstat, quod Augustinus lib. 2. de Trinitate cap. 5. docet, Filium mitti & dari à seipso, & à Spiritu sancto. Hoc enim de Filio secundum Humanitatem intelligendum est; ut satis ex antecedentibus & consequentibus colligitur, & notauit S. Thomas cit. quest. 43. art. 8. Et quamquam dari à seipso ad Filium Dei, etiam secundum diuinitatem, spectare possit, ut supra dub. 3. dictum, nihil tamen id obstat, explicatè rationi missionis: quia aliud est, dare siue donare, aliud mittere; illud enim vniuersim

non requirit processionem à donante; quare & seipsum quisque dare, & donare in seipsum potest, sed non mittere. Cum autem idem Augustinus lib. 2. cit. de Trinit. ait: *Hæc operatio visibiliter expressa, & oculis oblata mortalibus, misio spiritus sancti dicta est.* Et rursum lib. 4. cap. 20. *Sicut natum esse, est Filio à Patre esse, ita mitti, est Filio cognosci quod ab illo sit: non vult dicere, missionem solum significare temporalem eiusmodi effectum, sed hoc quidem quasi compleri & perfici, supposita tamen processione personae missae à mittente, ut sæpius alibi docet. Quare etiam ibidem paulo superius dixerat; Pater cum ex tempore à quoquam cognoscitur, non dicitur missus; non enim habet, de quo missus sit, aut ex quo procedat, &c. Sicut ergo Pater genuit, Filius genitus est, ita Pater misit, Filius missus est.*

Assertio IV. Nulla persona diuina mittitur, nisi quæ procedit; nec mittitur nisi ab ea persona, à qua procedit; Pater ergo nullo modo mittitur; Filius (ut subsistit in natura diuina) à solo Patre mittitur: Spiritus sanctus mittitur à Patre & Filio. Ita S. Thomas hic cit. quest. 43. artic. 4. 5. 7. & 8. ex communi omnium eorum, quos pro assertionem præcedenti citauit, contra Magistrum cit. d. 15. qui putauit vnamquamque personam ab alia, & à seipsa posse mitti: item contra Bonauenturam, Scotum, Gabrielem, Marfilium locis supra citatis, qui non quidem patrem, sed personam quamlibet procedentem ab alia quacunque mitti posse existimauerunt.

Probatur primum ex Scripturis, in quibus, ut dictum, Pater nunquam legitur missus, sed solum mittere: Filius à solo Patre legitur missus. Spiritus sanctus à Patre & Filio. De filio missio, sunt hæc testimonia Psalm. 106. v. 20. *Misit Verbum suum, & sanauit eos.* Psalm. 147. v. 8. *Emittet Verbum suum, & liquefaciet ea.* Isai. 19. v. 20. *Mittet eis Saluatorem & propugnatorem, qui liberet eos.* Isai. 61. v. 1. *Ad annuntian- dum mansuetio missis me, ut mederer contritis corde, &c.* quod de Christo explicatur Luc. 4. v. 18. Item Zachar. 2. v. 8. *Post gloriam misit me ad gentes.* Matth. 10. v. 40. *Qui vos recipit, recipit eum, qui me misit.* Luc. 4. v. 43. *Quia ideo missus sum.* Luc. 10. v. 16. *Qui me spernit, spernit eum, qui misit me.* Luc. 20. v. 13. *Mittam Filium meum dilectum.* Ioan. 3. v. 17. *Non enim misit Deus Filium suum in mundum, ut iudicet mundum.* Et v. 34. *Quem enim misit Deus, verba Dei loquitur.* Ioan. 4. v. 34. *Veni facere voluntatem eius, qui misit me.* Item Ioan. 5. 6. 7. 8. 12. 13. sæpe. Inter alia cap. 6. v. 58. *Sicut misit me viuens Pater, & ego viuo propter patrem.* Et cap. 7. v. 30. *Vado ad eum, qui me misit.* Ioan. 20. v. 21. *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos.* Roman. 8. v. 3. *Deus Filium suum mittens.* Gal. 4. v. 4. *Misit Deus Filium suum.* Ioan. 4. v. 9. *Filium suum unigenitum misit Deus in mundum.* Et alibi passim.

De Spiritu sancto missio à Patre & Filio loquitur Lucas cap. 24. v. 49. *Ego mitto promissum Patris mei in vos.* Ioan. 14. v. 16. *Et ego rogabo patrem, & alium paracletum dabit vobis.* Et v. 26. *Paracletus autem Spiritus sanctus, quem mittet pater in nomine meo, &c.* Ioan. 15. v. 26. *Quem ego mittam vobis à patre.* Ioan. 16. v. 7. *Si autem abiero, mittam eum ad vos.* Gal. 4. v. 6. *Misit Deus spiritum filij sui.*

Secundò idem probatur ex Patribus. Augustinus enim ante hanc conclusionem citatus, expressè ne-

gat, patrem mitti; idque ideo, quia à nullo procedit. Et rursus lib. 2. de Trinit. cap. 5. *Pater, inquit, solus nusquam legitur missus. Nec vel ipse, aut alij Patres dicunt, aliquam personam à se mitti; aut Filium mitti, præterquam à patre; nisi quando loquuntur de missione Filij secundum humanitatem, & per communicationem idiomatum: qua ratione utrique non minus à se, & à qualibet persona mittitur, quam qualibet alia natura creata, ut superius dictum: cum tamen Filius seu Verbum Dei, ut subsistens in naturâ diuinâ, ad ipsam etiam Incarnationem seu assumptionem humanæ naturæ sit à solo patre missus. De qua re Cyrillus lib. 4. in Ioann. cap. 42. *Non seruili hæc missio est, quamuis ita dici possit, quia formam serui accepit, sed mittitur etiam, ut verbum ex mente, & splendor ex sole. Quibus verbis naturalem & substantialem processionem Filij ex Patre indicat. Et Augustinus lib. 4. de Trinitate, cap. 20. *Non tantum dicitur missus filius, quia verbum caro factum est; sed etiam verbum est missum, ut caro ferret, & per presentiam corporalem illa, qua scripta sunt, operaretur: id est, ut non tantum homo missus intelligatur, quod verbum caro factum est, sed & verbum missum, ut homo ferret. Ratio sumitur ex assert. 3. Quia missio in diuinis, præter effectum externum, significat processionem vnius personæ ab alia, & quidem personæ missæ à persona mittente.***

13 Cum autem S. Thomas quæst. 43. artic. 8. ait: *Si persona mittens solum intelligatur esse principium effectus, secundum quem attenditur missio; sic à tota Trinitate mitti personam missam; de missione latè & improprie loquitur. Ad quem modum etiam Caietanus & Torres artic. 1. & 8. intelligunt illud Concilij Toletani I in Confess. fid. vbi dicitur: *Missus tamen Filius non solum à Patre, sed ab Spiritu sancto esse credendus est in eo, quod per Prophetam dicitur; Et nunc Deus misit me, & Spiritus eius Ihu. 48. v. 16. Quamquam & hoc de missione Filij secundum humanam naturam, & per communicationem idiomatum rectè intelligitur.**

Assertio V. Personæ diuinæ, quæ mittuntur, nimirum tam Filius, quam Spiritus sanctus, mittuntur non solum ad effectus visibiles, visibili missione; sed etiam inuisibili missione, ad effectus inuisibiles. Ita S. Thomas cit. quæst. 43. artic. 3. 5. 6 & 7. ex communi. Ratio est. Quia ad missionem sufficit, ut persona, quæ ab alio procedit, nouo modo esse incipiat alicubi: hoc autem fit, non tantum secundum effectus visibiles; sed etiam secundum effectum inuisibilem gratiæ sanctificantis, per quam tota Trinitas inhabitat mentem; secundum illud Ioan. 14. *Ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus: qui est quartus ac specialis modus, quo Deus esse dicitur in creatura rationali; distinctus à tribus illis communibus & generalibus modis, quibus Deus est in omnibus rebus, per essentiam, potentiam & presentiam. Vnde cum tam Filio, quam Spiritui sancto conueniat, & inhabitare per gratiam, & ab alio esse, utriusque conuenit inuisibiliter mitti. Patri autem licet conueniat inhabitare per gratiam, non tamen ipsi conuenit ab alio esse, & per consequens nec mitti, ut bene dixit S. Thomas cit. art. 5.*

14 Addit S. Thomas eadem quæst. 43. hæc quinque

notatu digna. I. artic. 3. *Missionem inuisibilem solum fieri secundum communicationem gratiæ gratum facientis, siue sanctificantis; quod intelligit de missione inuisibili perfecta & simpliciter; qua absolute Deus habitare in homine, ab eoque haberi dicitur: nam secundum quid & imperfectè etiam mitti, dari, & haberi dici potest Spiritus sanctus, seu diuina persona, dono fidei, seu gratiæ gratis datae, ut rectè Bonauentura in 1. d. 15. art. 2. q. 1. Durandus dist. 14. q. 3. & Caietanus cit. q. 43. art. 3. nec dissentit Valquez ibidem.*

II. cit. quæst. 43. art. 3. ad 1. *Tametsi quidem omnia dona, in quantum dona sunt, attribuantur Spiritui sancto, habenti rationem primi Doni ex dictis dub. 4. illa tamen dona, quæ pertinent ad intellectum, secundum proprias rationes per quamdam appropriationem attribui Filio, & secundum illa dona (spesiatiim) attenditur, inquit S. Thomas (inuisibilis) missio Filij, iuxta illud Augustini lib. 4. de Trinit. cap. 20. vbi dicit, *nunc inuisibiliter Filium cuiquam mitti, cum à quoquam cognoscitur atque percipitur: non quocumque scilicet modo cognoscitur, sed eâ cognitione, qua prurumpit in affectum amoris; qua proprie dicitur sapientia, quasi sapientiæ scientia, secundum illud Eccles. 6. Sapientia doctrina secundum nomen eius est, ut declarat S. Thomas cit. art. 5. ad 2.**

III. Eodem art. 5. ad 3. *Missionem inuisibilem Filij & Spiritus sancti semper esse coniunctam, nec vnam fieri sine altera; si modo altera earum perfecta sit; quia effectus gratiæ, secundum quos mittuntur, nimirum illuminatio intellectus, quæ filio attribuitur; & inflammatio affectus, quæ appropriatur Spiritui sancto, sunt inter se connexi & coniuncti: cum tamen per effectus visibiles, visibili missione, vna persona mitti possit sine alia; quia tametsi effectus illos visibiles tota Trinitas operetur, tamen sunt ad demonstrandam hanc vel illam certam personam; ut docet S. Thomas q. 43. art. 7. ad 3. & rectè etiam contra Cordubam lib. 1. q. 41. notauit Valquez disp. 170. cap. 3.*

IV. art. 6. *Missionem Filij & Spiritus sancti inuisibilem fieri ad omnes, qui renouantur per gratiam sanctificantem: ad sanctificatos autem non dicitur de nouo missio fieri, nisi quando proficiunt, & euehantur ad nouum statum gratiæ: *Et cum aliquis, inquit S. Thomas, proficit in gratiam miraculorum, aut prophetia, vel in hoc, quod ex seruire charitatis exponit se martyrio, aut abrenuntiat his quæ possidet, aut quodcumque opus arduum aggreditur, &c. Alias si quis in eodem statu gratiæ permaneat, aut non ita notabiliter in eo proficiat, non simpliciter dicitur ad eum de nouo mitti Spiritus sanctus; quia moraliter loquendo, nullo nouo modo in homine esse incipit. Sicut etiam ad Christum fuit facta inuisibilis missio, in principio sue conceptionis, non autem postea; cum à principio sue conceptionis fuerit plenus omni sapientiâ & gratiâ, inquit S. Thomas eodem art. 6. ad 3.**

V. eadem q. 43. art. 7. *Tametsi Spiritui sancto, non minus quam Filio, conueniat etiam visibiliter & secundum effectus visibiles mitti, proprium tamen esse Filij quod ita visibiliter in natura aliqua creata, nimirum humanâ, mitteretur, ut eam etiam hypostaticè assumeret; in qua ipse non tantum indicium, uti Spiritus sanctus, cum in aliquo visibili*

signo

signo mittitur, sed etiam author gratia esse posset. Fit autem missio visibilis Spiritus sancti propter publicum bonum Ecclesiae, ut per huiusmodi visibilia signa fides confirmetur & propagetur: iuxta illud I. Corinth. 12. v. 7. *unicuique datur manifestatio spirituum, ad utilitatem.* Qua de causa opus fuit, ut docet ibidem S. Thomas, missionem eiusmodi visibilem, speciatim ac potissimum fieri ad Christum, ad Apostolos, & ad aliquos primitivos sanctos, in quibus quodammodo Ecclesia fundabatur, ita tamen ut visibilis missio facta ad Christum, demonstraret missionem inuisibilem, non tunc, sed in principio conceptionis ad eum factam.

18 Ad Patres autem veteris testamenti non est facta visibilis missio Spiritus sancti: quia *ram esse*, inquit S. Thomas a. 7. ad 6. *illis facta fuerint visibiles apparitiones diuinarum personarum; haec tamen missiones visibiles dici non possunt, quia non fuerunt factae secundum Augustinum lib. 2. de Trinit. cap. 17. ad designandam inhabitationem diuinae personae per gratiam; sed ad aliquid aliud manifestandum.* Addi potest eas apparitiones determinate non fuisse nec Filii, nec Spiritus sancti; sed indistincte Deo, siue Patris: esto columna ignea, & nubes, uti & petra scaturiens, ac rubus ardens figuræ fuerint Christi, seu Spiritus sancti, & c. ut notat S. Thomas ibidem ad 2.

19 Variis autem signis & effectibus visibilibus facta est ea missio Spiritus sancti in nouo testamento, ad varios modos & effectus inuisibilis gratiae significandos. Nam in baptismo, inquit S. Thomas cit. a. 7. ad 6. *facta est visibilis missio Spiritus sancti ad Christum, sub specie columbae, quod est animal secundum; ad ostendendam in Christo auctoritatem donandi gratiam, per spiritualem regenerationem: Vnde vox Patris intonuit, Hic est Filius meus dilectus, ut ad similitudinem unigeniti alii regenerarentur. In transfiguratione vero sub specie nubis lucidae, ad ostendendam exuberantiam doctrinae: Vnde dictum est, ipsum audite. Ad Apostolos autem, sub specie flatus, ad ostendendam potestatem ministerii in dispensatione sacramentorum: Vnde dictum est eis, Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis. Sed sub lingua igneis, ad ostendendum officium doctrinae: Vnde dicitur, Et ceperunt loqui variis linguis. Ita S. Thomas cit. art. 7. ad 6.*

20 Assertio VI. Missio, qua persona aliqua diuina ab altera mittitur, simpliciter & absolute loquendo, est temporalis, non aeterna. Ita S. Thomas cit. q. 43. a. 3. & communis Doctorum contra quosdam rela-

tos assert. 3. Probatur ex illo Gal. 4. v. 4. *At ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum.* Idem colligitur ex aliis locis scripturae, in quibus de hac missione est sermo, praesertim tempore futuro. Idem docet Augustinus lib. 4. de Trinit. cap. 20. uti retulimus assert. 3. Ratio sumitur ex assertione tertia, quia missio non dicit solam processionem substantialem & aeternam vnius personae ab alia, sed simul etiam connotat effectum externum, ad quem fit missio, & quo etiam missio ipsa vltimate perficitur & consummatur; hic autem effectus solum est temporalis. Et vero ad hoc, ut aliquid sit temporale, factis est, ut secundum aliquid sui temporale sit; contra vero, ut dicatur aeternum, quodlibet eius aeternum, esse debet: si enim anima esset aeterna, & in tempore uniretur corpori, homo esset temporalis, ut post Durandum in 1. d. 14. q. 1. recte Vasquez disp. 170. c. 3.

21 Quam rationem optime etiam expressit S. Thomas cit. a. 2. ad 3. ubi ait: *Missio non solum importat processionem a principio, sed determinat processionis terminum temporalem: vnde missio solum est temporalis: Vel; Missio includit processionem aeternam, & aliquid addit, scilicet temporalem effectum.* Ita S. Thomas: qui etiam ibidem in corp. erudite notat, discrimen aliquod esse inter nomina significantia originem diuinarum personarum. *Quaedam enim, inquit, in sua significatione important solum habitudinem ad principium, ut processio, & exitus: Quaedam vero cum habitudine ad principium determinant processionis terminum: quorum quaedam determinant terminum aeternum, sicut generatio & spiratio, & c. Quaedam vero cum habitudine ad principium important terminum temporalem, sicut missio & datio. Mittitur enim aliquid ad hoc, ut sit in aliquo, & datur ad hoc, quod habeatur. Personam autem diuinam haberi ab aliqua creatura, vel esse nouo modo existendi in ea, est quid temporale. Vnde missio & datio in diuinis dicuntur temporaliter tantum; generatio autem & spiratio solum ab aeterno: Processio autem & exitus dicuntur in diuinis & aeternaliter & temporaliter; nam Filius ab aeterno processit, ut sit Deus, temporaliter autem, ut etiam sit homo, secundum missionem visibilem; vel etiam ut sit in homine, secundum inuisibilem missionem. Ita S. Thomas. Atque haec de missione diuinarum personarum, & toto mysterio sanctissimae & incomprehensae Trinitatis, ad laudem & gloriam sempiternam eiusdem, & factis.*

FINIS DISPUTATIONIS QUARTAE.